

**Bērns
AUG**

Agrīnās intervences bērnu psihoemocionālās attīstības veicināšanai

Prof. Ieva Bite

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts kanceleja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Latvijas Universitātē 2026.-2029.g. tiks ieviestas četras intervences programmas

01

Vecāku-bērnu
mijiedarbības
terapija dažādu
psihoemocionālu
grūtību un uzvedības
problēmu novēršanai

02

Uzmanības deficīta
un hiperaktivitātes
traucējumu
izpausmju
intervences
programma
**“New Forest
Parenting Program”**

03

Trauksmes un
nomāktības
novēršanas
programma
“Cool Kids”

04

Autiskā spektra
traucējumu agrīnās
intervences
programma **“Early
Start Denver Model”**

01

Vecāku- bērnu
mijiedarbība
sterapija

Pierādījumos balstīta 2-7 gadus vecu bērnu vecāku apmācību programma uzvedības un emociju regulācijas grūtību novēršanai.

Efektīva arī trauksmes, AST saistītu uzvedības grūtību un tiku gadījumos.

Programma balstās uz vecāku un bērna mijiedarbības uzlabošanu.

12-20 individuālas sesijas reizi nedēļā.

1. fāze: Pozitīvas mijiedarbības veicināšana, izmantojot uzlavas, pastiprinājumu, interesi, aprakstīšanu un entuziasmu (PRIDE prasmes).

2. fāze: Komandas, robežas, disciplinēšana.

02

The New Forest
Parenting
Programme
(NFPP)

Pierādījumos balstīta programma 3–11 gadus vecu bērnu ar UDHT simptomiem vecākiem.

Izstrādāta 1993.g (Thomson, M., Weeks, A., & Laver-Bradbury, C., Southampton University, UK), daudz pētīta (piem., Sonuga-Barke & Daley, 2018; 2021)

Mērķis – uzlabot bērna pašregulāciju un ģimenes ikdienas funkcionēšanu.

8 nedēļu programma, 1 sesija nedēļā (1–1,5 h)

- Attīsta uzmanību, impulsu kontroli un darba atmiņu.
- Sniedz vecākiem praktiskas audzināšanas prasmes, veicinot emociju regulāciju
- Stiprina vecāku–bērnu attiecības.
- Randomizētos pētījumos samazinās hiperaktivitāte un neuzmanība.
- Efekts saglabājas arī ilgākā laikā pēc intervences.
- Programma pielāgota vairākās valstīs (Dānija, Japāna, Ķīna u.c.).

03

Programma
trauksmes
novēršanai
“Cool kids”

Pierādījumos balstīta kognitīvi biheiviorālās terapijas (KBT) programma bērniem un pusaudžiem ar paaugstinātu trauksmi vai trauksmes traucējumiem.

Mērķis ir mazināt trauksmi uzturošās domas un uzvedību un attīstīt efektīvas pārvarēšanas prasmes.

Programma ilgst 8–10 sesijas un ietver gan darbu ar bērnu, gan vecāku iesaisti (pirmsskolā tikai vecāku).

- Relaksācijas tehnikas un emociju regulācijas prasmes.
- Kognitīvā pārstrukturēšana – palīdz pazīt un mainīt trauksmi veicinošas domas.
- Pakāpeniska ekspozīcija bailes izraisošām situācijām.
- Sociālo prasmju attīstīšana

03

Programma
trauksmes
novēršanai
“Cool kids”

Cool Little Kids – vecāku programma 3–6 gadu bērniem.

Cool Kids – bērniem no 7 līdz 12 gadiem, ar aktīvu vecāku iesaisti.

Chilled Teens – pusaudžiem no 12 līdz 17 gadiem.

Programmu var īstenot grupā vai individuāli atkarībā no simptomu smaguma.

Papildus: modelis bērniem ar AST.

04

Early Start
Denver Model
(ESDM)

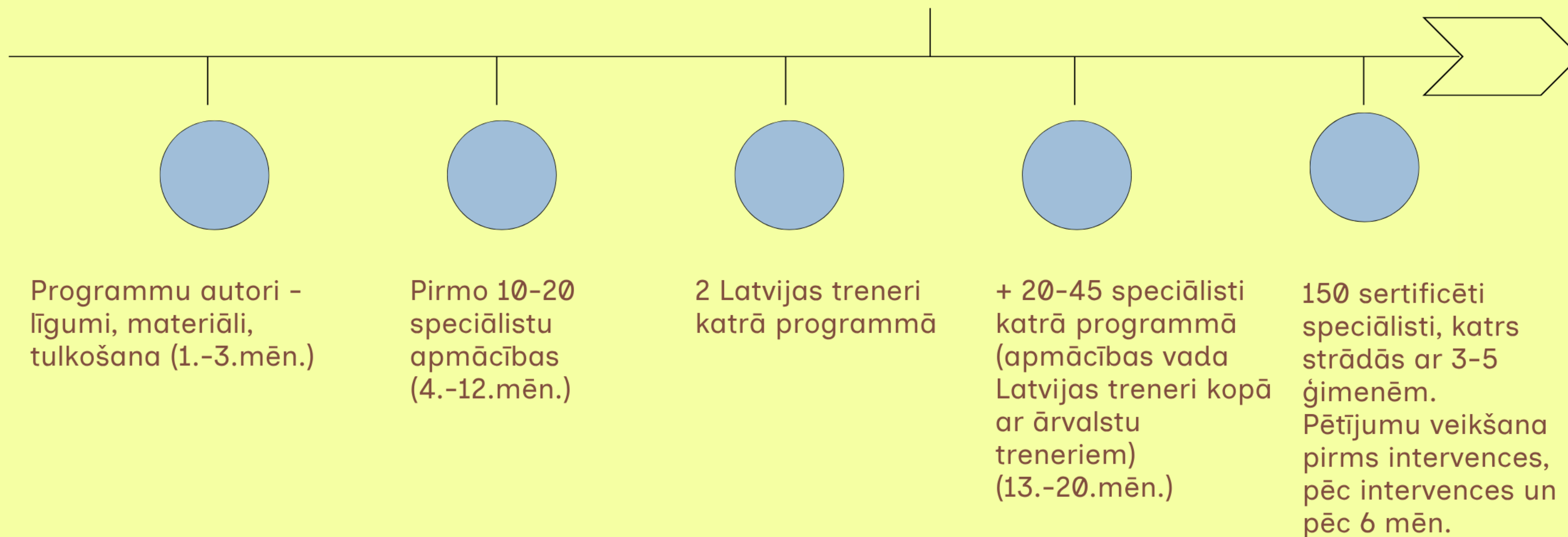
Pierādījumos balstīta agrīnās intervences programma bērniem ar autiskā spektra traucējumiem vecumā no 11 līdz 60 mēnešiem.

Apvieno ABA principus ar attīstības psiholoģiju un rotaļās, dabiskā vidē balstītu mācīšanos.

Programmā aktīvi iesaistās vecāki un citi aprūpētāji; vēlams, arī pedagogi.

- **Individuālais intensīvais formāts (4–10h nedēļā)**
- **Vecāku apmācības formāts (2 sesijas nedēļā)**
- **Pirmsskolas modulis pedagogu apmācībai.**
- **Kombinēts modelis profesionāļiem un ģimenēm.**
- Attīstības mērķi tiek plānoti 12 nedēļu ciklos, iekļaujot visas galvenās bērnu attīstības jomas: komunikāciju, rotaļāšanos, adaptīvās prasmes, kognitīvās prasmes, motoro attīstību, uzvedību.
- Ļoti detalizēts sākotnējais novērtējums un individuāls plāns.
- Regulāra datu vākšana, pielāgojot intervenci bērna progresam.

Ieviešanas plāns (3 g.)

Uzdod jautājumu paneļdiskusijas
dalībniekiem, paud viedokli vai
raksti ieteikumus par
prezentācijās dzirdēto

Iesūtīto apspriedīsim paneļdiskusijā

Ej uz
[slido.com](https://slido.com/#2349897)
#2349 897

bernsaug.gov.lv

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts kanceleja

**Bērn
AUG**